21.11.2025 VN/18653/2025

Lausunto eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto on 20.11.2025 pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa asiassa HE 140/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi digitaalisen alustatalouden toimijoiden tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetun lain muuttamisesta sekä verotusmenettelystä annetun lain 17 f §:n 2-4 momentin kumoamisesta. Valtiovarainministeriö kiinnittää lausunnossaan huomiota verojaostolle asiantuntijakuulemisen yhteydessä annettujen kirjallisten lausuntojen seuraaviin yksittäisiin kohtiin.

Verohallinnon määräyksenantovaltuussäännös

Hallituksen esityksen 1. lakiehdotuksen 1 § sisältää säännöksen Verohallinnon määräyksenantovaltuudesta. Sen mukaan Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä lain määritelmien ja huolellisuusvelvoitteiden soveltamisesta sekä ilmoitettavista tiedoista sen varmistamiseksi, että pykälän 2 ja 3 momentissa tarkoitettua kansainvälistä sääntelyä sovelletaan yhdenmukaisesti muiden lainkäyttöalueiden kanssa. Eduskunta on 21.10.2025 hyväksynyt vastaavanlaiset määräyksenantovaltuussäännökset osana hallituksen esitykseen HE 84/2025 vp[1] sisältyviä lakiehdotuksia.

Suomen Asianajajat katsoo verojaostolle antamassaan lausunnossa, että valtuutussäännöksen sanamuotoon lopullisessa hallituksen esityksessä tehty muutos on merkityksellinen, mutta ei välttämättä täysin poista jännitettä perustuslain 80 §:n 2 momentin kanssa erityisesti liittyen määritelmien soveltamiseen. Se toteaa, että määritelmät kuuluvat laista johtuvien velvollisuuksien ydinsisältöön ja siten lähtökohtaisesti lainsäätäjälle. Määritelmien soveltamisen täsmentäminen delegoidulla määräyksenantovaltuutuksella voi vaikuttaa merkittävästi lain soveltamiseen eikä se näin ollen välttämättä täytä perustuslain tarkkarajaisuusedellytystä. Suomen Asianajat katsoo lisäksi olevan epäselvää, mihin määräyksenantovaltuutusta nimenomaisesti tarvitaan, jos kyse on vain DPI-sopimuksen, DAC7-direktiivin ja DAC7-lain aineellisen sääntelyn tulkinnasta. Se katsoo sääntelyratkaisun myös poikkeavan esimerkiksi suurten konsernien vähimmäisveroa koskevaa lainsäädäntöä koskevassa hallituksen esityksessä HE 77/2023 vp omaksutusta linjasta, johon ei kuulu määräyksenantovaltuutusta vastaavassa laajuudessa.

Valtiovarainministeriö viittaa määräyksenantovaltuussäännöksen perustuslainmukaisuuden osalta hallituksen esityksen jaksoon 12, jossa on arvioitu säännöksen suhdetta perustuslain 80 §:n 2 momenttiin ja sitä koskevaan perustuslakivaliokunnan lausuntokäytäntöön. Valtiovarainministeriö katsoo jaksossa esitettyjen perustelujen mukaisesti, että ehdotettu määräyksenantovaltuus on soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu ja yhdenmukainen perustuslain 80 §:n 2 momentin kanssa.

[1] HE 84/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla ja eräiden lakien muuttamisesta.

Valtiovarainministeriö katsoo määräyksenantovaltuuden perustelluksi hallituksen esityksessä ehdotetussa muodossa ottaen huomioon ehdotetun sääntelyn kohteena olevalla toimialalla tapahtuvan jatkuvan kehityksen. Tämän lisäksi Verohallinnon on otettava huomioon OECD:n kommentaarit ja muut kansainväliset tulkintaohjeet direktiivin ja kansainvälisten sopimusten edellyttämässä laajuudessa. Direktiiviin sekä kansainvälisiin sopimuksiin ja mallisääntöihin tulevaisuudessa tehtävät muutokset, muun muassa niiden soveltamisalan mahdolliset laajennukset, pantaisiin kuitenkin jatkossakin täytäntöön lakimuutoksilla. Valtiovarainministeriö katsoo määräyksenantovaltuuden olevan edellä mainituilla perusteilla rajattua myös perustuslain edellyttämällä tavalla.

Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan Suomen Asianajajien lausunnossaan mainitsemassa hallituksen esityksessä on kyse verovelvollisen oman tai verovelvollisen intressitahon veron määräämiseen liittyvistä ilmoituksista ja tilanteista, mukaan lukien verosopimusten tulkinnat. Valtiovarainministeriö katsoo, että nyt käsillä olevan hallituksen esityksen määräyksenantovaltuus liittyy, Suomen Asianajajien lausunnossaan esiin nostamasta tilanteesta poiketen, sellaisten sivullisen tietojen ilmoittamiseen, joita Verohallinto voi hyödyntää menettelyissään. Digitaalisten alustojen välityksellä saatujen tulojen verotus perustuisi jatkossakin verovelvollisen omaan erilliseen ilmoitukseen ja Verohallinnon valvontatoimenpiteisiin.

Valtiovarainministeriö katsoo määräyksenantovaltuuden myös parantavan oikeusvarmuutta ja ennakoitavuutta tiedonantovelvollisten näkökulmasta. Verohallinnon määräyksillä voitaisiin varmistaa lainsäädännön pysyminen tarkkarajaisena ja täsmällisenä. Digitaalisen alustatalouden ja digitaalisten alustojen välityksellä tapahtuvan myynti- ja vuokraustoiminnan voidaan arvioida kehittyvän tulevaisuudessa eikä kehityksen kattava ennakoiminen hallituksen esityksessä ole mahdollista. Verohallinto voisi sille säädetyn määräyksenantovaltuuden nojalla antaa näihin tilanteisiin lakia täsmentäviä määräyksiä. Verohallinto ei voisi hallituksen esityksessä todetusti kuitenkaan missään tilanteessa määräyksillään laventaa eikä rajoittaa laissa säädettyä soveltamisalaa.

Tiedonantovelvollisuuden täyttämisestä aiheutuva hallinnollinen taakka

Mikro- ja yksinyrittäjät ry (jäljempänä MYRY) esittää lausunnossaan verojaostolle, että sääntelyn tulee olla oikeasuhtaista ja sen tulee huomioida mikro- ja yksinyrittäjien erityispiirteet, jotta velvoitteet eivät siirry epäsuorasti heille kustannuksina tai markkina-asemaa heikentävinä vaikutuksina. MYRY katsoo, että esityksen jatkovalmistelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota alustamääritelmän tarkentamiseen, hallinnollisten velvoitteiden mittakaavaan, pienimuotoisen toiminnan kohteluun sekä siihen, että kotimaiset pienet alustatoimijat eivät joudu kohtuuttomaan kilpailuhaittaan.

Raportoivien alustaoperaattorien tiedonantovelvollisuutta sääntelevä voimassa oleva lainsäädäntö ja siihen ehdotetut muutokset vastaavat sisällöllisesti DAC7-direktiivin ja DPI-mallisääntöjen edellyttämiä vähimmäistietoja ilman kansallisia laajennuksia. Lainsäädäntöön jo sisältyvien ja siihen ehdotettujen säännösten, mukaan lukien huolellisuusvelvoitteet ja määritelmät, on vastattava direktiivin ja mallisääntöjen määräyksiä eikä Suomi voi kansallisesti poiketa niistä. Hallituksen esitys ei käytännössä sisällä uusia velvoitteita raportoiville alustaoperaattoreille, vaan niiden on jo voimassa olevan lain perusteella ollut kerättävä tiedot kaikista myyjistään ja varmistettava tietojen oikeellisuus voimassa olevan lain mukaisin menettelyin.

Suomen Yrittäjät esittää lausunnossaan verojaostolle, että Verohallinnon tulisi tarjota erityisesti pienet yritykset huomioon ottaen vaihtoehtoinen sähköinen tiedonantotapa ilmoittamisvelvollisuuden täyttämiseksi tämänhetkisen, OECD:n julkaisemaan skeemaan perustuvan, vuosi-ilmoituksen rinnalle. Suomen Yrittäjät toteaa, että Verohallinnon nykyisin tarjoama ilmoittamistapa DAC7-lain edellyttämien tietojen ilmoittamiselle voi olla pienille yrityksille hyvin vaikea.

Verohallinnon on DAC7-direktiivin ja DPI-sopimuksen velvoitteiden täyttämiseksi saatava tiedot ilmoitusvelvollisilta direktiivin ja mallisääntöjen edellyttämällä tavalla. Direktiivissä ja DPI-sopimuksessa on kansainvälisesti sovittu tietosisällöltään ja muodoltaan yhtenevästä skeemasta, jota Suomen on tietojenvaihdossa käytettävä. Valtiovarainministeriö katsoo, että Verohallinnon on tämän vuoksi perusteltua saada skeeman mukaiset tiedot tiedonantovelvollisilta ottaen lisäksi huomioon DAC7-direktiivin jäsenvaltioille asettama edellytys vaihtaa tiedot kuukauden kuluessa niiden raportoimisesta.

Osastopäällikkö, ylijohtaja Terhi Järvikare

Neuvotteleva virkamies Antti Kurikka